

Wetenschapsjournalisten berichten niet over censuur van wetenschap

Thomas Colignatus

Econometrist (Groningen 1982) en leraar wiskunde (Leiden 2008)

Wetenschappelijk medewerker bij het Centraal Planbureau 1982-1991

24 & 25 augustus 2016

Samenvatting

Er is censuur van wetenschap sinds 1990 door de directie van het Centraal Planbureau. Wetenschapsjournalisten berichten daar niet over. Boycot Nederland tot de censuur is opgelost.
<https://boycottholland.wordpress.com/about/>

Wetenschappelijk medewerker	2
En dan blijkt het regelrecht censuur	3
Van wenselijk naar nodig, en via Jan Willem Weck naar nergens.....	3
Het spelen van de man in plaats van de bal	4
De crisis vanaf 2007 bevestigt mijn analyse	5
Falende (wetenschaps-) journalistiek.....	5
Het is breder dan alleen werkloosheid en armoede.....	7
Mogelijke complicatie t.a.v. onderwijs in wiskunde	8
Nieuwe media sinds 1990	9
Het deugt allemaal voor geen meter	10

Het navolgende is slechts een kort overzicht. Ik bespreek eerst censuur van wetenschap sinds 1990 en vervolgens hoe (wetenschaps-) journalisten daarmee omgaan in 1991-2016(+).

De directie van het Centraal Planbureau (CPB) heeft al mijn notities uit 1990-1991 van interne bespreking en externe publicatiegang tegengehouden, hetgeen censuur van wetenschap is. Censuur kun je relatief snel toetsen, en je hoeft daarvoor geen specifiek terrein van wetenschap zoals econometrie te kennen. Dat de hieronder te bespreken censuur betrekking heeft op econometrie hoeft derhalve niet af te schrikken.

Een bekend misverstand is dat journalisten met een beta-achtergrond denken dat economie geen wetenschap is, zodat er ook geen censuur van economische wetenschap kan plaatsvinden. Daarom maak ik hieronder onderscheid tussen mijn analyse over werkloosheid en mijn analyse t.a.v. van de theorie van verkiezingen. In beide analyses is er een rol voor wiskunde, maar in het tweede is de rol groter.

Oplossing van de censuur is van belang voor aanpak van de economische crisis sinds 2007. Deze crisis – met een depressie in Zuid Europa vergelijkbaar aan de Grote Depressie rond 1935 en grote nadelige gevolgen voor de levens van vele Europeanen – bevestigt mijn analyse. De Nederlandse overheid weigert naar dit bewijsmateriaal te kijken. Dit negeren, weigeren op vragen te reageren en doodzwijgen is onderdeel van de voortdurende censuur sinds 1990. Ik ben nog geen analyse van een collega-econoom tegengekomen die een verklaring en aanpak voor de huidige crisis heeft die zo volledig en toereikend is als voor mijn analyse het geval blijkt. Mijn

analyse kan men het beste zien als voortbouwend op de analyses van John Maynard Keynes en Jan Tinbergen.¹

In 1990 bleek al dat het democratisch bestuursmodel van de Trias Politica reeds zo'n twintig jaar faalde om massale werkloosheid aan te pakken. Die fundamentele oorzaak van een falende Trias Politica en een gebrek aan respect voor wetenschappelijk economisch advies is ook nu weer aanwezig bij de huidige crisis.² De oplossing van de censuur is niet alleen van belang voor Nederland maar juist ook voor de wereld in zijn geheel.³

Wetenschappelijk medewerker

Ik ben econometrist (Groningen 1982) en leraar wiskunde (Leiden 2008). Ik werkte in 1982-1991 als wetenschappelijk medewerker⁴ bij het Centraal Planbureau, eerst als specialist voor de bedrijfstak van papierindustrie, drukkerijen en uitgeverijen, daarna op de afdeling multisectorstudies onder meer aan de constructie van het Athena-model.⁵

Ik maakte in 1989 het eerste "technische pad" voor de CPB lange termijn studie 1990-2015,^{6 7} en zag daarin dat de werkloosheid gedurig hoog bleef, wat onlogisch is, omdat werkloosheid toch in een jaar of vijf moet verdwijnen, ook omdat het beleid zich waarschijnlijk daarop toch zal richten. In 1989 viel de Berlijnse Muur, en toen ik nadacht over de economische gevolgen daarvan vielen voor mij enkele puzzelstukken op hun plaats, waarover ik sinds mijn studentenjaren had nagedacht, waaruit een nieuwe analyse t.a.v. de werkloosheid volgde. Naast een verslag over dat technisch pad schreef ik ook een notitie over knelpunten in economie en beleid.⁸

Tot mijn verbazing zag ik mij gekort op een periodiek, waarbij de afdelingschef stelde dat die knelpuntennotitie bij de directie slecht gevallen was en dat ik die beter niet had kunnen schrijven. Dat is een opmerkelijke uitspraak die helaas niet op schrift is gekomen. Hoezo wordt het salaris gekoppeld aan de *inhoud* van een economische analyse? Ik heb nog steeds geen inhoudelijk antwoord op die notitie. Wel nam de nieuwe directeur Gerrit Zalm in de uiteindelijk gepubliceerde lange termijn studie 1990-2015 een scenario met een geleidelijke invoering van een basisinkomen op, maar dit is geen echt antwoord op de structurele fouten in de CPB analyses en modellen.⁹

De hoofdafdelingschef deed me een redenering aan de hand alsof de salarisperiodiek technisch door het verschuiven met een half jaar toch niet nadelig zou zijn (namelijk: een half periodiek over een heel jaar is een heel periodiek over een half jaar) en daarom niet als kritiek op inhoud of functioneren opgevat moest worden, maar zette dat laatste niet op schrift en kon zich dat bij de rechter nadien niet meer herinneren.

Vragen over de situatie leidden ertoe dat ik na enkele maanden uit de functie en op een kamer apart werd gezet met de opdracht "lezen en schrijven". De rechter vernietigde dit later als "détournement de pouvoir" hetgeen zich laat vertalen als "machtsmisbruik".^{10 11} Vervolgens heeft

¹ <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/58592/>

² <http://thomascool.eu/Papers/Drgtpe/Crisis-2007plus/2011-11-23-Socrates-Montesquieu-EconomischHof.html>

³ "Cause and cure of the crisis" - <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/58592/>

⁴ <http://thomascool.eu/Thomas/Nederlands/TPnCPB/Record/1987/05/28/1987-05-28-CPB-FunctieInformatieFormulier.pdf>

⁵ <http://www.cpb.nl/en/publication/athena-multi-sector-model-dutch-economy>

⁶ <http://www.cpb.nl/en/publication/scanning-future-long-term-scenario-study-world-economy-1990-2015>

⁷ <http://www.cpb.nl/publicatie/nederland-drievoud-eeen-scenariostudie-van-de-nederlandse-economie-1990-2015>

⁸ <http://thomascool.eu/Thomas/Nederlands/TPnCPB/Record/1989/11/23/index.html>

⁹ <http://thomascool.eu/Papers/Drgtpe/Crisis-2007plus/2016-07-22-KimPutters-NewSocialContract.html>

¹⁰ <http://thomascool.eu/Thomas/Nederlands/TPnCPB/Pers/DeDraad3.html>

de directie van het CPB stelselmatig de man gespeeld in plaats van de bal. Mijn vermoeden is dat dit samenhangt met het gegeven dat Gerrit Zalm als nieuwe directeur een ambtelijke achtergrond had en geen wetenschappelijke: maar ik hoor graag een betere verklaring.

En dan blijkt het regelrecht censuur

In 1990-1991 op het kamertje apart voldeed ik rustig aan de opdracht tot lezen en schrijven, en werkte ook mijn analyse over werkloosheid nader uit, met presentaties aan de universiteiten van Groningen (Jan Pen¹²) en Maastricht (Joan Muysken¹³) en op de onderzoeksdag van economen NWO-Ecozoek.¹⁴ Helaas verbood de directie mij het gebruik van het mainframe, dus doorrekening met Athena behoorde niet tot de mogelijkheden. Eerst werden interne notities tegengehouden, ook al had ik de nieuwe taak "lezen en schrijven". Na tussenkomst van de interne beroepscommissie mocht wat ik schreef wel als interne notitie verschijnen (circa tien stuks), maar de directie hield stelselmatig de publicatiegang tot Onderzoeksmemorandum "op naam van de auteur" tegen, zonder inhoudelijke argumentatie en stelselmatig ad hominem, wat censuur van wetenschap is.¹⁵ Een formeel argument was dat CPB-studies doorrekeningen bevatten, (a) wat niet altijd zo is, en (b) waarbij de directie dan misbruik maakte van het feit dat men mij zelf verboden had om Athena te gebruiken (waarbij ik ook had willen laten zien wat de fouten daarin waren).

In mijn notitie uit 1990 over de werkloosheid constateerde ik 20 jaar stagnatie in de beleidsvoorbereiding en adviseerde ik een parlementaire enquête, waarbij ook de rol van het CPB aan de orde diende te komen (onder meer doordat fouten in de modellen leiden tot verkeerd advies, met werkloosheid tot gevolg, die dan ook weer in de data verschijnt, waarop het model getoetst wordt). In deze fase leek het parlementair onderzoek mij slechts wenselijk – de titel zegt "might wish".¹⁶

Van wenselijk naar nodig, en via Jan Willem Weck naar nergens

Toen de directie de publicatiegang tegenhield (alook interne bespreking bijvoorbeeld in de lunchpauze, met als reden tot tegenhouden dat de stoelen onnodig zouden slijten), kon ik slechts concluderen dat een parlementaire enquête *nodig* was, en meldde ik dit ook aan de plv. secretaris-generaal (SG) van Economische Zaken, mr Jan Willem Weck.¹⁷ Wanneer wetenschappelijk advies wordt tegengehouden met censuur, dan breekt het maatschappelijk weefsel van communicerende vaten, wordt niet voldaan aan de reden waarom het CPB is opgericht, en dient een wetenschapper krachtig positie in te nemen ter verdediging van de rol van wetenschap.

Melding van een misstand aan de verantwoordelijke autoriteiten in de ambtelijke structuur past inderdaad ook binnen de recente gedachten rondom de opzet van een Huis voor Klokkenluiders.¹⁸ Overigens ben ik geen klokkenluider (een ambtenaar die gangbaar moet zwijgen maar toch spreekt) maar een gebreideld wetenschapper (die gangbaar moet spreken maar het zwijgen wordt opgelegd), maar veel mechanismen t.a.v machtsmisbruik blijken vergelijkbaar. Überhaupt is de term "klokkenluider" onjuist, en door Mark Bovens in omloop gebracht,¹⁹ en is het beter om te spreken over een "noodrem-gebruiker".

---

¹¹ <http://www.thomascool.eu/Papers/Drgtpe/Crisis-2007plus/2015-04-14-Een-leugen-niet-op-leugens-nl.html>

¹² <http://thomascool.eu/Thomas/Nederlands/Publiek/Artikelen/JanPen-HM.html>

¹³ <https://boycottholland.wordpress.com/2013/01/09/how-coffee-becomes-latte/>

¹⁴ <http://thomascool.eu/Thomas/Nederlands/TPnCPB/DenButter/HeelErgEng.html>

¹⁵ <http://thomascool.eu/Thomas/Nederlands/TPnCPB/NVMC/Verslag.html>

¹⁶ <http://thomascool.eu/Thomas/Nederlands/TPnCPB/Record/1990/12/18/index.html>

¹⁷ <http://thomascool.eu/Thomas/Nederlands/TPnCPB/Record/1990/07/31/index.html>

¹⁸ <https://huisvoorklokkenluiders.nl/>

¹⁹ Proefschrift "Verantwoordelijkheid en organisatie" 1990, bespreekt echter geen wetenschappers

Helaas pleegde plv. SG Weck zelf machtsmisbruik door mijn melding aan hem, dat een parlementaire enquête wetenschappelijk *nodig* was, niet op te pakken, maar verkeerd voor te stellen, en door te schuiven naar een interne bezwarenprocedure.²⁰ Het is werkelijk bizar dat Weck het zo voorstelt alsof zo'n wetenschappelijke observatie bij zo'n anderssoortig gremium past, in plaats van aan de Tweede Kamer doorgezonden dient te worden, met eventueel commentaar van de minister en een mogelijkheid van me om te reageren.

Het spelen van de man in plaats van de bal

De onwettige verplaatsing werd voor de beoordeling over het functioneren over 1990 gebruikt als argument alsof het mijn schuld was dat ik verplaatst moest worden, en wel dat ik niet zou hebben gefunctioneerd. Met deze onwaarheid werd ik per oktober 1991 ontslagen, waarbij ik wel capabel werd gevonden maar niet langer in de organisatie zou zijn te handhaven. Dat is een grove onwaarheid, want weliswaar is het CPB geen academische instelling, dan toch is mijn functieomschrijving een wetenschappelijke, en ik stel mij ook als wetenschapper op: bescheiden, redelijk, hulpvaardig en strevend naar wederzijds begrip.²¹ Wanneer juristen niet begrijpen wat wetenschap is – sommigen zeggen dat rechten geen wetenschappelijke maar een beroepsopleiding is – laat ze dan nader studie daarvan doen, maar niet met mij gaan experimenteren want dan komt de wetenschap in de knel.

Een jurist van Economische Zaken, van de afdeling die machtsmisbruik had moeten voorkomen maar er aan meewerkte, stelde: "Als u niet inmiddels ontslagen was zou u weer bij het CPB werken." – en ging er daarbij ook aan voorbij dat die verplaatsing met machtsmisbruik was gebruikt om mij ontslagen te krijgen. Al vroeg in dit traject ondervond ik dat juristen van het Rijk of de landsadvocaat ook als huurleugenaars te werk konden gaan, en ik vraag me af of hier geen streng statuut mogelijk is. Er is vanzelfsprekend toetsing door rechters, maar die nemen blijkbaar aan dat het bevoegd gezag de waarheid spreekt, en die doen geen onafhankelijk onderzoek zoals een Openbaar Ministerie of een rechercheur die bijv. kruisverhoren kan houden. De perceptie van het grote publiek van het functioneren van het recht is wellicht gebaseerd op Amerikaanse tv-series met een hoog oplossingspercentage? Bij medische fouten kunnen achteraf nog autopsies gedaan worden, maar zo'n filosofie van kwaliteitscontrole (achteraf) is bij het recht nog niet werkelijk ontwikkeld.

Er is ook het wonderlijk detail dat het CPB in die tijd een omroepsysteem had, waarbij bijv. wanneer je elders in het gebouw was kon worden omgeroepen dat er telefoon voor je was. In mijn geval kon voor vergaderingen worden omgeroepen dat de onderdirecteur Hans den Hartog,²² afdelingshoofd, hoofdafdelingschef, personeelsfunctionaris en ik naar een vergaderplek werden geroepen, zodat iedereen in het gebouw kon begrijpen dat er "iets" speelde, waardoor herplaatsing in een andere afdeling bijv. ook lastiger werd. Van belang is ook dat men beseft dat toenmalig onderdirecteur Henk Don,²³ die later Zalm opvolgde, niet bij gesprekken met mij hierover aanwezig was, en m.i. belangrijke informatie heeft gemist, maar bij zijn benoeming in 1994 een gesprek met me afwees en mogelijk uit misplaatste loyaliteit vasthield aan censuur en ontslag.

Laat de wereld in ieder geval beseffen dat de censuur van wetenschap en het misbruik van zwaktes in de rechtsbescherming van wetenschappers gepaard gaan met hoge maatschappelijke kosten. De maatschappij had sinds 1990 profijt kunnen hebben van mijn nieuwe economische analyse, en in plaats daarvan zijn werkloosheid en armoede blijven voortduren, en sinds 2007 is er ook de economische crisis cq. de gebrekkige aanpak daarvan. Beseft ook dat het in de jaren 1991-2007 leek alsof het regeringsbeleid succes had met lage werkloosheid, zodat journalisten het wellicht niet begrepen wanneer ik over werkloosheid sprak, maar dat: (a) Nederland heeft

²⁰ <http://thomascool.eu/Thomas/Nederlands/TPnCPB/Record/1990/08/30/index.html>

²¹ <http://thomascool.eu/Thomas/Nederlands/TPnCPB/Record/1994/11/30/TPenCPB.html>

²² <http://resources.huygens.knaw.nl/bwn/BWN/lemmata/bwn5/hartog>

²³ https://nl.wikipedia.org/wiki/Henk_Don

veel werkloosheid verborgen in uitkeringen, (b) Nederland voerde een beleid van loonmatiging, waarbij het exportoverschot weer in het buitenland werd belegd, waardoor bijv. Zuid Europa feitelijk van ons kon lenen om de export te kopen, waardoor men aldaar schulden opbouwde welke denkbaar niet afgelost zullen worden. Wellicht beginnen zulke verbanden door de crisis nu breder bekend te worden, maar opmerkelijk is dat economisch journalisten in 1991-2007 hiervan blijkbaar niet wisten terwijl het toch hun taak was om daarvan te weten.

De crisis vanaf 2007 bevestigt mijn analyse

Inmiddels zijn we 26 jaar verder, en bevestigt de crisis van 2007+ mijn analyse, maar weigert de directie van het CPB om naar deze bevestiging te kijken.^{24 25} Ik heb niet de indruk dat iemand van de (oud-) collegae op het CPB überhaupt begrijpt wat mijn analyse is, daar die immers van doorrekening en interne bespreking en publicatiegang is tegengehouden, en aangezien er geen eigen CPB-publicatie ligt welke voor nieuwe medewerkers en externen toegankelijk zou zijn.

De situatie bevestigt mijn conclusie uit 1990 dat een parlementaire enquête *nodig* is om het gebrek aan respect voor wetenschap te corrigeren. In Nederland bestaat blijkbaar geen natuurlijk respect voor wetenschap en zijn er ook in de rijksdienst blijkbaar geen mechanismen die dit respect wel tot stand brengen.

Een directie van het CPB die meent het beter te weten dan een wetenschappelijk medewerker zonder te weten waarover het gaat, zonder eerst netjes het gesprek en de interne bespreking aan te gaan, en zonder publiceren zodat ook externen hun licht erover kunnen laten schijnen: zo'n directie krijgt teveel ruimte van het toezichthoudend Ministerie (dat wel de directie kent maar niet de medewerker). Ook de Centrale Plan Commissie (CPC) faalt.²⁶

Mogelijk denkt menig lezer nu dat ik zo heilig overtuigd ben van het "eigen gelijk" dat deze analyse beter is dan andere analyses, dat deze houding niet langer wetenschappelijk is – en dan ook niet langer binnen een instituut als het CPB te handhaven. Het lijkt me verstandig dat lezers kritisch blijven, maar, het is onjuist om zoiets uit mijn woorden te concluderen. Ik heb nog steeds mijn wetenschappelijke onbevangenheid, zelfrelativering en (zelf-) kritisch vermogen. Het enige wat ik zeg is dat ik een analyse wil presenteren, bespreken en (met medeneming van kritiek) publiceren in de daartoe bestemde CPB-publicatiereeks. Ik heb veel waardering voor de deskundigheid van de CPB-collegae. Wellicht zeggen zij iets dat ik over het hoofd heb gezien. Wellicht dragen hun opmerkingen bij tot betere formulering en grotere kans op brede acceptatie. Het gaat hier om de normale wetenschappelijke dialoog. De directie schept hier een blokkade, met censuur en op de man spelen, en die blokkade moet weg. Daarna zien we wel wat de internationale wetenschappelijke wereld van mijn analyse vindt, en of overheden het beleid zullen aanpassen of niet.

Bij de oprichting van het CPB was het de bedoeling dat het een wetenschappelijk forum voor een betere beleidsvoorbereiding zou zijn, en niet dat het oorzaak zou zijn voor censuur en stagnatie.

Falende (wetenschaps-) journalistiek

Hoe gaan (wetenschaps-) journalisten hiermee om ? Ik heb daar geen scherp beeld van, want ik heb maar sporadisch een (wetenschaps-) journalist ontmoet. Wel zijn er minstens drie gegevens.

Ten eerste falen de media in het algemeen. Laat ik het voorbeeld noemen van journalist Kees Tamboer, die mij in 1997 plompverloren aanduidt als een "geniale lastpak", zonder eerst even netjes met me te praten, alsof hij zich niet kan voorstellen dat je ook respect voor wetenschap

²⁴ <http://thomascool.eu/Papers/Drgtpe/Crisis-2007plus/2011-11-21-RecensieEuropaInCrisis.html>

²⁵ <http://thomascool.eu/Thomas/English/Science/Letters/2016-05-17-Letter-to-KNAW-and-CPB.pdf>

²⁶ <https://boycottholland.wordpress.com/2013/04/09/lse-disinformation-by-paul-de-grauwe/>

kunt hebben, en die ook geen interesse meer toont voor wat mijn analyse dan is, maar die wel verder praat met Arie de Goederen die mijn analyse misbruikt en misrepresenteert.²⁷ Er is journalist Peter Olsthoorn, die een website leugens.nl heeft waarop hij leugens zegt te verzamelen, en die mij in 2010 schrijft dat CPB-directeur Zalm inderdaad heeft gelogen, waar de rechter immers bovenstaande *détournement de pouvoir* heeft vastgesteld, maar die om onduidelijke reden het punt niet op zijn website opneemt,²⁸ en die ook geen interesse toont voor de leugen van Zalm en Vermeend bij het "Belastingplan voor de 21e eeuw".²⁹ Bij het bezoek van Duitse econoom Peter Bofinger aan Amsterdam in 2012 stelde ik een vraag over het belang van overheidsinvesteringen om de huidige stagnatie te doorbreken, en econoom Lex Hoogduin (ooit kandidaat voor president van De Nederlandsche Bank (DNB)) duidt mij na afloop in Twitter aan als "bekende querulant"³⁰ – en geen journalist vraagt aan Hoogduin waarom hij zo denkt te mogen schelden en lasteren, wat er dan "bekend" omtrent mij is, waarom Hoogduin als wetenschapper niets tegen censuur doet, wat de kritiek van Hoogduin op mijn werk is, en waarom het geen zinvolle vraag aan Bofinger was?³¹ De lijst van falen is vrij lang.³² Recentelijk zijn er financieel journalisten Jort Kelder en Arno Wellens die samenwerken t.a.v. een petitie voor een parlementair onderzoek naar de invoering en toekomst van de euro, maar die geen interesse tonen voor het argument dat daarover al vele rapporten zijn geschreven, en dat het belangrijker is dat er een parlementaire enquête komt naar de werkloosheid en de rol daarbij van het CPB, waarbij het aspect van de euro als symptoom van het falen van de Trias Politica kan worden meegenomen (waarbij de euro voorkomt dat loonmatiging leidt tot stijging van de wisselkoers met noodzaak van nog meer loonmatiging).³³ Aldus: wanneer censuur van wetenschap sinds 1990 voortduurt kan dit alleen doordat ook de journalistiek faalt.

Laat ik vervolgens kijken naar wetenschapsjournalisten. Dezen kunnen dus niet steunen op gemakkelijke gegevens die algemene journalisten al hebben verzameld.

Ten tweede is er mijn bijdrage van juni 2013 aan NWO-Bessensap "*Jullie zijn allemaal gek*", waarbij ik wijs op de institutionele scheiding bij media tussen redacties economie en redacties wetenschap.³⁴ Waar oh waar is de journalist *economie & wetenschap* die schrikt van censuur en die toch ook iets weet van de taak en plaats van het CPB? Mathijs Bouman heeft geholpen om het CPB-boek "*Europa in crisis*" (2011)³⁵ leesbaar te maken, en op zich kan ik me daar iets bij voorstellen, maar men zou ervan moeten schrikken dat Bouman niet rapporteert over de censuur van wetenschap.³⁶ Waar is de journalist die het aandurft om kritisch te zijn tegenover in economie gepromoveerde journalisten als Frank Kalshoven en Mathijs Bouman, die van de kwestie weten maar er niet over rapporten, en die dan toch ook beter hun proefschriften kunnen inleveren omdat ze nog steeds niet hebben geleerd wat respect voor wetenschap is?³⁷

Op zo'n NWO-Bessensap bijeenkomst is ook Joost van Kasteren aanwezig, als voorzitter van de Vereniging voor Wetenschapsjournalistiek en –communicatie Nederland (VWN)³⁸ die het evenement mee-organiseert. Van Kasteren weet in ieder geval sinds 2012 van mijn protest tegen van de censuur van wetenschap.³⁹ Hij legt mij niet uit waarom hij niet rapporteert, en heeft niet de houding alsof hij van mij zou willen horen waarom hij iets niet begrijpt.

²⁷ <http://thomascool.eu/Thomas/Nederlands/Taakverdeling/Taakverdeling.html>

²⁸ <http://www.thomascool.eu/Papers/Drgtpe/Crisis-2007plus/2015-04-14-Een-leugen-niet-op-leugens-nl.html>

²⁹ <http://www.thomascool.eu/Thomas/Nederlands/Wetenschap/Artikelen/HKSamenvatting.html>

³⁰ <https://twitter.com/WouterLeenders/status/226008279107641344>

³¹ <https://boycottholland.wordpress.com/2012/07/23/bofinger-in-amsterdam/>

³² <http://thomascool.eu/Thomas/Nederlands/TPnCPB/Pers/FalenVanDeMedia.html>

³³ <https://boycottholland.wordpress.com/2016/08/05/a-tale-of-three-petitions-to-parliament/>

³⁴ <http://www.thomascool.eu/Thomas/Nederlands/Wetenschap/2013-06-10-PosterBessensap.html>

³⁵ <http://www.cpb.nl/en/publication/europe-in-crisis>

³⁶ <http://www.thomascool.eu/Papers/Drgtpe/Crisis-2007plus/2011-11-21-RecensieEuropaInCrisis.html>

³⁷ <http://www.thomascool.eu/Thomas/Nederlands/VC/K.html#Kalshoven>

³⁸ <http://www.deniuewreporter.nl/2014/03/is-journalistiek-dan-geen-communicatie/>

³⁹ <http://www.thomascool.eu/Thomas/Nederlands/TPnCPB/Pers/2012-06-06-AanHetBestuurVWN.html>

Ten derde is er de inleiding op de "Vakconferentie Wetenschapsjournalistiek" van oktober 2013 door Joost van Kasteren "*Wetenschapsjournalisten verzaken hun journalistieke opdracht*".⁴⁰ Van Kasteren verwijst hierbij naar een *editorial* in Nature uit 2009⁴¹ waarin gewezen wordt op de afnemende middelen voor wetenschapsjournalistiek. Wellicht is de gedachte dat er meer middelen vrijkomen wanneer ook wetenschapsjournalisten meer gaan "doorbijten" (zoals Van Kasteren het noemt). Van Kasteren geeft echter geen voorbeelden van waar wie wat verzaakt. Deze vaagheid is wellicht goed voor de gezelligheid op deze Vakconferentie, maar wat moet een lezer ermee die weet dat wetenschapsjournalisten niet over censuur van wetenschap schrijven? Dat doorbijten mag misschien geen doodbijten worden, maar doodzwijgen mag wel? Ik beschouw diens tekst dan ook als van de vos die de passie preekt. Van Kasteren sprak zijn collegae toe, de dames en heren dronken een glas, deden een plas, en lieten alles zoals het was.

Het is breder dan alleen werkloosheid en armoede

Het bovenstaande richt zich op mijn analyse over werkloosheid en armoede. Er zijn echter ook wetenschapsjournalisten die over beta-onderwerpen schrijven, en die naar onderwerpen kunnen kijken waarin wiskunde een (grotere) rol speelt.⁴² Een voorbeeld van censuur is ook een ander artikel van me uit 1990, namelijk betreffende de theorie van verkiezingen en vorming van een sociale welzijnsfunctie (cq. mechanisme om zo'n functie te vinden).

Laten we kijken naar de wetenschapsjournalistieke redactie van Kennislink.nl die moet kiezen uit twee berichten. Mijn contactpersoon bij Kennislink.nl was Sanne Deurloo, hoofdredacteur, die ook bestuurslid bij VWN blijkt, en die natuurlijk invloed heeft op de inkomsten van freelance journalisten die op Kennislink.nl schrijven.

- Ten eerste is er wiskundige Vincent van der Noort die geen studie van democratie heeft gemaakt en die in 2005 mogelijk alleen een "wiskundig resultaat" van Kenneth Arrow wil laten zien, of tonen hoe wiskunde van nut is voor de maatschappij.
- Ten tweede is er een econometrist, die studie van collectieve besluitvorming heeft gemaakt, en die protest aantekent dat die wiskundige een verkeerde voorstelling van zaken geeft.⁴³ De econometrist heeft wel de pech dat de directie van het CPB sinds 1990 ook zijn analyse hierover met censuur heeft getroffen. Voor deze analyse is echter geen doorrekening met een CPB-model nodig, en het is gelukt om de analyse nader uit te werken in het boek "*Voting Theory for Democracy*" (VTFD) (2001, 2014).⁴⁴

Wanneer wiskundige Van der Noort in 2005 op Kennislink.nl over democratie en collectieve besluitvorming schrijft, zou hij bij zijn research VTFD kunnen vinden, en, als hij het niet vindt, dan kan hij er ook naar kijken wanneer hij er in 2009 op attent wordt gemaakt. In sectie 9.2 (p239-251) is uitgelegd dat de analyse van Kenneth Arrow ofwel innerlijk inconsistent of onvolledig is. Dus wanneer Van der Noort de aanpak van Arrow als "wiskundig resultaat" presenteert dan kan hij wiskundig controleren dat hij dit echter niet zo moet doen.

Censuur van ook deze analyse sinds 1990 leidt ertoe (1) dat D66 sinds 1990 de onwaarheid van zijn kroonjuwelen kan blijven verkopen, (2) dat Thierry Baudet sinds 2015 zulke onwaarheid van D66 overneemt,⁴⁵ en (3) dat de Britten in zo'n misleidend referendum tot een Brexit besluiten.⁴⁶

---

⁴⁰ <http://www.denieuwereporter.nl/2013/10/wetenschapsjournalisten-verzaken-hun-journalistieke-opdracht/>

⁴¹ <http://www.nature.com/nature/journal/v459/n7250/full/4591033a.html>

⁴² <http://www.thomascool.eu/Papers/Drgtpe/Crisis-2007plus/2010-02-07-Natuurkundigen.pdf>

⁴³ <https://vragen.wetenschapsagenda.nl/vraag/hoe-valt-een-wetenschappelijk-kwalijke-fout-op-kennislinknl-tav-democratie-te-corrigeren>

⁴⁴ <http://www.thomascool.eu/Papers/VTFD/Index.html>

⁴⁵ <http://www.frontaalnaakt.nl/archives/thierry-baudet-weet-niet-wat-democratie-is.html>

⁴⁶ <https://boycottholland.wordpress.com/2016/06/29/brexit-advice-for-young-uk-age-50-years-and-scientific-outrage-for-neglect-of-voting-theory/>

Eric Maskin en Amartya Sen suggereren dat de overwinning van Donald Trump in de voorverkiezingen bij de Republikeinen een gevolg is van een gemankeerd kiesstelsel. Maskin was in Nederland en kon deze analyse op verschillende plekken herhalen (Congres speltheoretici Maastricht, NRC-Handelsblad, ESB, Kennislink).

Het blijkt dat ook wetenschapsjournalist Arnout Jaspers op Kennislink niet begrijpt wat democratie is, en dat hij het resultaat van Kenneth Arrow verkeerd voorstelt: "Geen enkel stelsysteem voldoet onvoorwaardelijk aan alle redelijke eisen die je er aan mag stellen."

Kennislink snapt niet wat kwaliteitscontrole is, gaat niet inhoudelijk in op het protest van een wetenschapper, en is aldus een gevaar voor het onderwijs.⁴⁷

Mogelijke complicatie t.a.v. onderwijs in wiskunde

Een mogelijke complicatie – maar voor wie complicaties overziet ook bron van helderheid – is dat ik als econometrist ook leraar wiskunde kon worden, en vanuit die positie ook weer onderzoek aan onderwijs in wiskunde heb kunnen doen. Ook hier heb ik resultaten geboekt. Op bestuurlijke grond kom ik sinds 2008 tot een advies tot een parlementair onderzoek, nu naar het onderwijs in wiskunde en het onderzoek daarna.⁴⁸

Het is opmerkelijk hoe vaak dit advies wordt misverstaan. Er bestaat blijkbaar een groot wantrouwen in Nederland tegen democratie en parlement. Politici deugen niet, of, een onderzoek is alleen gerechtvaardigd bij misstanden zoals fraude. Menigeen vergeet dan dat onderzoek zinvol is als basis voor wetgeving. In de USA is het gelukkig iets meer geaccepteerd dat het Congress onderzoek doet,⁴⁹ en sinds een aantal jaren heeft de Tweede Kamer zijn eigen BOR.⁵⁰

Pas na dit advies tot zo'n parlementair onderzoek kwam ik tot de ontdekking dat er een traditie van "math wars" blijkt te bestaan waarin pedagogen en wiskundigen elkaar op het terrein van onderwijs in wiskunde en het onderzoek daaraan uit de tent vechten, en waarin niet de wetenschappelijke attitude voorop staat maar ideologie.^{51 52}

Ook hier faalt de wetenschapsjournalistiek. Een recent voorbeeld betreft George van Hal,⁵³ die in maart 2016 in NewScientist.nl een artikel uit 2011 over het getal en begrip Pi herpubliceert,^{54 55} en die in juli 2016 niet wil corrigeren dat hij een analyse van mij sinds 2008 over het hoofd heeft gezien,⁵⁶ en die aldus in 2016 met weigering van zo'n correctie (1) die analyse bewust doodzwijgt, en (2) daarbij medewerking verleent aan anderen die schelden en lasteren met Don Quichot en windmolens en "onnozele dingen", en (3) daarbij NewScientist.com een primeur over een mooie wetenschappelijke analyse uit Nederland onthoudt. Van Hal is MSc astronoom en zou in staat moeten zijn om naar mijn voorstel tot betere didactiek van goniometrie en $\text{Archi} = 2 \text{ Pi}$ te kijken en dit alles nuchter te beoordelen, maar nee, het komt er niet van. Is bij wetenschapsjournalisten nog niet doorgedrongen dat er ook wetenschappelijk onderzoek is naar onderwijs in wiskunde? Laat Van Hal zich afleiden door het schelden en lasteren van anderen? – want wie eenmaal een Don Quichot ziet, en zo'n stukje alleen schrijft of herdrukt als vermaak om weer lezers te trekken (wiskundig gaat het nergens over), moet natuurlijk een flinke

⁴⁷ <http://thomascool.eu/Thomas/Nederlands/Wetenschap/Artikelen/2016-08-23-ESB-Arrow-Sen-Maskin.pdf>

⁴⁸ <http://www.ipetitions.com/petition/tk-onderzoek-wiskundeonderwijs>

⁴⁹ <https://www.loc.gov/crsinfo/about/>

⁵⁰ https://www.tweedekamer.nl/over_de_tweede_kamer/organogram/bureau_onderzoek_en_rijksuitgaven

⁵¹ https://en.wikipedia.org/wiki/Math_wars

⁵² <https://boycottholland.wordpress.com/2016/01/24/graphical-displays-about-the-math-war/>

⁵³ <https://www.linkedin.com/in/georgevanhal>

⁵⁴ <http://www.newscientist.nl/nieuws/opstand-tegen-%CF%80/>

⁵⁵ <http://www.georgevanhal.nl/artikelen/opstand-tegen-%cf%80/>

⁵⁶ <http://thomascool.eu/Papers/AardigeGetallen/2016-07-04-Nav-JanHogendijk-en-DonQuichot.pdf>

heroriëntatie maken. Me dunkt dat je zoiets toch wel degelijk van een wetenschapsjournalist mag verlangen.

Wanneer wetenschappelijke onderzoekers aan onderwijs en zulke wetenschapsjournalisten hun werk zouden doen, dan zou erkenning van mijn werk op dit terrein kunnen bijdragen tot beter begrip voor mijn andere bijdragen. Helaas treedt eerder het omgekeerde effect op. Niet alleen zetten zulke wetenschappers en journalisten hun lezers op het verkeerde been, ook de huidige directie van het CPB krijgt zo verkeerde informatie.⁵⁷

Nieuwe media sinds 1990

De journalistiek is mij sympathiek, waar ik ook reeds in de studentenjaren lid was van het bestuur (niet redactie) van de Groningse Universiteitskrant (UK). Als voormalig CPB-bedrijfstakspecialist voor drukkers en uitgeverijen volg ik nog steeds met belangstelling de ontwikkelingen omtrent de nieuwe media. Veel is aan het veranderen sinds 1990. Aldus kan ik mij het spanningsveld waar Van Kasteren over spreekt goed voorstellen. Uitgevers en journalisten zijn op zoek naar nieuwe verdienmodellen, nu veel "nieuws" gratis lijkt, en bijv. universiteiten persberichten over nieuwe vindingen online zetten. (Bijv. Alexander Pleijter over regionale media.⁵⁸)

De lezing van dr. Thomas Poell "*Waarom lijkt het Westen meer op China dan je denkt?*" vind ik zeer informatief over de nieuwe media,⁵⁹ maar de twijfel slaat weer toe wanneer je leest dat mensen er niet in slagen om "sociale media" effectief te gebruiken.⁶⁰

De website van Poell⁶¹ toont dat hij samenwerkt met José van Dijck, toevallig nu ook President van KNAW, in het project "*Social Media and the Transformation of Public Space*". Echter ook Van Dijck als President KNAW negeert stelselmatig mijn protest tegen de censuur van de wetenschap sinds 1990 door de directie van het Centraal Planbureau.^{62 63} Toch zou het niet moeilijk zijn voor Van Dijck om adequaat te reageren: A.D. de Groot heeft al het forum-karakter van wetenschap uitgelegd.⁶⁴

Poell ziet een samenhang tussen individualisering en de grotere neiging tot "freeriding". Dat lijkt me deels waar, maar, mijn suggestie is iets dieper te graven. Mijn suggestie is dat organisaties hebben nagelaten om zorgvuldig informatie-management te ontwikkelen. Wanneer een organisatie *A* zegt, en een medewerker of lid zegt "maar als *B* dan niet-*A*", dan leidt het organisatorisch halsstarrig vasthouden aan *A* tot het weggagen van dat lid. Je hebt *Voice*, *Exit*, *Loyalty*,⁶⁵ en wanneer dat individu meer mogelijkheden elders heeft gekregen dan is het gemakkelijker geworden de organisatie te verlaten. Echter, wanneer de organisatie flexibel is en de informatie over *B* en niet-*A* onderzoekt, dan voelt betrokkene zich gewaardeerd en kan de organisatie zelfs groeien. Tot voor 1950 waren individuen gedwongen om zich neer te leggen bij verkeerd gedrag van (verantwoordelijken in) organisaties t.a.v. de informatie. Maar sindsdien zijn de eisen hoger geworden. Mensen verlangen denklijk meer wetenschap, ook al ervaren ze dat wellicht niet zo.

Het lijkt me dat wanneer je scherper vanuit de informatiebehoefte van lezers en kijkers vertrekt het gemakkelijker zal zijn om nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen.

⁵⁷ <http://thomascool.eu/Thomas/English/Science/Letters/2016-05-17-Letter-to-KNAW-and-CPB.pdf>

⁵⁸ <http://www.toekomstvandejournalistiek.nl/2015/06/plan-voor-radical-vernieuwing-van-de-regionale-krant/>

⁵⁹ <http://www.universiteitvannederland.nl/college/waarom-lijkt-het-westen-meer-op-china-dan-je-denkt/>

⁶⁰ <http://www.kennislink.nl/publicaties/politiek-onbereikbaar-in-cyberspace>

⁶¹ <http://www.uva.nl/over-de-uva/organisatie/medewerkers/content/p/o/t.poell/t.poell.html>

⁶² <https://boycottholland.wordpress.com/2015/11/26/allea-defines-research-integrity-too-narrow/>

⁶³ <http://thomascool.eu/Thomas/English/Science/Letters/2016-05-17-Letter-to-KNAW-and-CPB.pdf>

⁶⁴ <http://www.knaw.nl/nl/actueel/publicaties/het-forumwaarmed-merk-van-wetenschap>

⁶⁵ https://en.wikipedia.org/wiki/Exit,_Voice,_and_Loyalty

Universiteiten en hogescholen zouden in principe niet alleen onderzoek en onderwijs doen, maar ook een rol terugkrijgen in het verspreiden van informatie aan een groter publiek. De "university press" bestaat vaak al maar nog niet altijd, en wordt een standaard en uitgebreid onderdeel van de universiteitsbibliotheek.

- Wie wat schrijft, moet zich bij de alma mater kunnen melden, om het op te laten nemen in een online archive. Hiermee is voldaan aan open access publishing. De graad die bij de instelling is behaald is voor de alma mater voldoende reden om de publicatie op te nemen. Mocht iets niet deugen dan blijkt het wel uit peer review. Er is geen behoefte meer aan commerciële instellingen als Springer of Reed Elsevier die absurde bedragen als EUR 2500 voor aanbidding van een "open access" artikel vragen.
- Wetenschappers aan diverse instellingen kunnen zich formeren in redacties van "tijdschriften" waarbij het volstaat om titels en links te selecteren. Peer commentaar kan online komen en auteurs overtuigen om versies aan te passen.
- Alma maters hebben ook budgetten voor journalisten om resultaten te vertalen naar het grotere publiek.
- Omdat wetenschap, onderwijs en informatie belangrijke publieke voorzieningen zijn, is er ondersteuning vanuit de rijksbegroting.

In de huidige situatie zijn er bijvoorbeeld uitgeverij die boeken aan journalisten toesturen, die dan kijken of ze erover willen schrijven. De wetenschapper is gedwongen om met zo'n commerciële uitgeverij in zee te gaan, van wie je maar moet afwachten of die beter het belang of succes van zo'n boek kan inschatten dan de auteur zelf. Een wetenschapper heeft tegenwoordig gelukkig ook de optie om werk "printing on demand" uit te geven, zodat het beschikbaar is voor wie het wil lezen. Dan blijkt echter dat journalisten zodanig verwend zijn geraakt dat zij gratis boeken krijgen toegestuurd, dat ze weigeren om boeken "printing on demand" te bestellen. Hoe het met andere wetenschappers staat heb ik niet onderzocht, maar in ieder geval voor mijn "printing on demand" boeken geldt dat zij mooie resultaten bevatten maar dat de journalistiek er geen belangstelling voor toont. Penny wise, pound foolish. Dit coördinatieprobleem zou in ieder geval zijn opgelost wanneer zulke boeken via universiteitspers en bibliotheek van de alma mater beschikbaar zouden zijn.

Het deugt allemaal voor geen meter

Hoezo mag de directie van het Centraal Planbureau wetenschap censureren terwijl Nederland toekijkt en het allemaal maar laat gebeuren en zich doof en blind en bot ongevoelig houdt voor de wetenschapper die protest aantekent? Hoezo moet er zo'n Huis voor Klokkenluiders worden opgericht omdat wetenschap, democratie en de journalistiek hun werk niet doen? (Of dient het als excuus: wanneer je het niet eens bent, hier is het telefoonnummer van het HvK.) Hoezo doen journalisten alsof censuur van wetenschap niet sinds 1990 kan voortduren? Hoezo heeft de journalistiek alleen een meldpunt om anoniem iets te melden,⁶⁶ en is er geen meldpunt voor wetenschappers van wie juist verwacht wordt dat zij spreken, maar wier werk door censuur wordt getroffen?

Ook wetenschapsjournalisten in Nederland doen alsof ze kritisch zijn maar feitelijk ontbreekt het bij hen aan respect voor wetenschap. Ah, ja, ik zie er niet uit als Einstein, is dat het probleem?

Het is bizar dat er sinds 1990 censuur van wetenschap bestaat en dat journalisten daar niet over rapporteren.

Er is geen vrijheid van wetenschappelijk denken wanneer een wetenschapper er niet op kan vertrouwen dat er bescherming bestaat wanneer die vrijheid van denken in de knel komt.

---

⁶⁶ <https://www.puleaks.nl/>

Dit gebrek aan bescherming geldt zowel het ambtenarenrecht (of wellicht de uitvoering) als de journalistiek. Wanneer het ambtenarenrecht zo zwak is dat een directie je altijd kan ontslaan wanneer ze maar zeggen dat je niet functioneert, ook als het niet waar is, dan wordt de kat op het spek gebonden. Waarom moet ik een advocaat betalen om mij en mijn wetenschappelijk werk te verdedigen tegen de onwaarheden van Gerrit Zalm, die blijkbaar niet weet wat wetenschap is en vooral een ambtelijke en politieke loopbaan heeft ? Ja, het traject lag vooral in handen van Hans den Hartog maar wanneer de directeur veel waarde aan wetenschap had gehecht dan was er meer kans geweest dat hij aan Den Hartog gevraagd had waar die mee bezig was. Wanneer de journalistiek zo zwak is dat ze een directie van het CPB zo de waarheid laten verdraaien, dan moet je niet verbaasd zijn dat werkloosheid blijft voortduren.

De economische crisis sinds 2007 bevestigt mijn analyse maar niemand kijkt naar dat bewijs. Hoogleraren economie falen hierbij ook. Journalisten kunnen gemakkelijk vaststellen dat ook zij de censuur en mijn analyse negeren.

Me dunkt dat journalisten gewoon hun werk moeten doen. Rapporteer. Stel de censuur aan de kaak. Waarom zijn er geen kamervragen ? Leg uit dat hoogleraren economie zijn te ontslaan omdat ze censuur laten voortbestaan.⁶⁷

Een parlementaire enquête kan leiden tot opheffing van de censuur, en dan kan via het wetenschappelijk proces blijken wat er van mijn analyse overblijft, met frisse hoogleraren die er geen belang bij hebben om hun falen sinds 1990 te verbergen.⁶⁸

Waarom is het voor zovelen zo onbegrijpelijk wat een fatsoenlijk wetenschappelijk proces is, en waarom een wetenschapper wil vasthouden aan het wetenschappelijk proces ?

Laat journalisten ook aan collegae in het buitenland rapporteren.⁶⁹ Leg hen uit dat ik adviseer tot een boycot van Nederland tot de censuur van wetenschap door de directie van het CPB is opgelost. Ja, dit is wetenschappelijk verantwoord advies. (Kanalen van informatie zijn uitgezonderd van zo'n boycot natuurlijk, ik zou hopen dat dit meteen duidelijk was.)

Voorals Zuid Europa zucht onder een Depressie, en men zou daar opgelucht zijn te horen dat het zal helpen om Nederland te boycotten tot de censuur van wetenschap is opgelost. Frankrijk zit ook in stagnatie, en is ook met deze kennis geholpen.⁷⁰ Ook Duitsland zou met die kennis blij zijn, want de Duitsers zien aankomen dat zij voor de rest van Europa moeten gaan betalen. Wanneer landen constateren dat het model van de Trias Politica faalt, en zij ieder een Economisch Hof installeren, dan kunnen we netjes uit de crisis komen. Economische vraagstukken blijven van alle tijden, gegeven de schaarste aan middelen bij alternatieve doeleinden, maar zo'n crisis als nu is aan te pakken.

---

⁶⁷ <http://thomascool.eu/Thomas/Nederlands/TPnCPB/Artikelen/AdviesOntslagHooglerarenEconomie.pdf>

⁶⁸ http://www.ipetitions.com/petition/PE_werk_CPB/

⁶⁹ <https://boycottholland.wordpress.com/2013/05/28/email-to-the-news-ombudsmen-org/>

⁷⁰ <https://boycottholland.wordpress.com/2015/05/15/the-myth-on-germanys-decentralised-bargaining/>